

Đọc các văn bản sau và thực hiện theo yêu cầu:

Chân quê

(Nguyễn Bính)

Hôm qua em đi tỉnh về,
Đợi em ở mãi con đê đầu làng.
Khăn nhung, quần lĩnh rộn ràng,
Áo cài khuy bấm, em làm khổ tôi!
Nào đâu cái yếm lụa sồi?
Cái dây lưng đũi nhuộm hồi sang xuân?
Nào đâu cái áo tứ thân?
Cái khăn mỏ quạ, cái quần nái đen?

Nói ra sợ mất lòng em,
Van em! Em hãy giữ nguyên quê mùa.
Như hôm em đi lễ chùa,
Cứ ăn mặc thế cho vừa lòng anh.
Hoa chanh nở giữa vườn chanh,
Thầy u mình với chúng mình chân quê.
Hôm qua em đi tỉnh về,
Hương đồng gió nội bay đi ít nhiều.

(1936)

Nguyễn Bính (1918 - 1966), quê Nam Định. Bài thơ *Chân quê* Nguyễn Bính thuộc tập thơ *Tâm Hồn Tôi* (1940).

Hồi hương ngẫu thư kỳ

(Ngẫu Nhiên *Viết Nhân Buổi Mới Về Quê*, Hạ Tri Chương)

Phiên âm:

Thiếu tiểu ly gia, lão đại hồi,
Hương âm vô cải, mấn mao tồi.
Nhi đồng tương kiến, bất tương thức,
Tiểu vấn, khách tòng hà xứ lai?

Dịch nghĩa

Tuổi trẻ ra đi, già mới về,
Giọng nhà quê vẫn không đổi, râu tóc đã rụng hết.
Trẻ con trong thấy, không nhận ra,
Cười hỏi, khách từ phương nào đến?

Dịch thơ:

Khi đi trẻ, lúc về già
Giọng quê không đổi, tóc đà khác bao
Trẻ con nhìn lạ không chào
Hỏi rằng: Khách ở chốn nào lại chơi?

(Phạm Sĩ Vĩ, dịch)

Hạ Tri Chương (659 - 744), *Hồi hương ngẫu thư* viết năm 744, ngay lúc vừa mới đặt chân về quê cũ (Chiết Giang, Trung Quốc), sau hơn 50 năm làm quan ở kinh đô Trường An.

Câu 1. Nghị luận xã hội (8,0 điểm)

Trong bối cảnh hội nhập hiện nay, phải chăng “*không có mảnh đất nào êm dịu bằng quê cha đất tổ*”?

Viết bài văn nghị luận trình bày suy nghĩ của anh/chị về câu hỏi trên.

Câu 2. Nghị luận văn học (12,0 điểm)

L. Tônxtôi nói: “*Khi ta đọc hoặc quan sát một tác phẩm văn học nghệ thuật của một tác giả mới, thì câu hỏi chủ yếu nảy ra trong lòng chúng ta bao giờ cũng là như sau: Nào, anh ta là con người thế nào đây nhỉ? Anh ta có gì khác với tất cả những người mà tôi đã biết, và anh ta có thể nói cho tôi thêm một điều gì mới mẻ về việc cần phải nhìn cuộc sống của chúng ta như thế nào?*” (L.Tônxtôi toàn tập).

Từ cảm hứng về quê hương trong hai ngữ liệu trên, anh/chị hãy viết một bài nghị luận làm rõ nhận định của L. Tônxtôi.

-----HẾT-----

~~✎~~ **Thí sinh không được sử dụng tài liệu. Cán bộ coi thi không giải thích gì thêm.**

Họ và tên thí sinh:; số báo danh:

Chữ ký của cán bộ coi thi 1:.....; Chữ ký của cán bộ coi thi 2:.....

HƯỚNG DẪN CHẤM

LÀM VĂN	1	Nghị luận xã hội	8.0
		<i>Đảm bảo yêu cầu về cấu trúc bài văn:</i> Mở bài giới thiệu được vấn đề, thân bài triển khai được vấn đề, kết bài khẳng định vấn đề với những bài học nhận thức của bản thân.	1.0
		<i>Xác định và triển khai vấn đề nghị luận:</i> – Vận dụng tốt các thao tác lập luận; kết hợp chặt chẽ giữa lí lẽ và dẫn chứng để triển khai các nội dung, một số gợi ý sau:	
		1. Giải thích - “ <i>Quê cha đất tổ</i> ”: là một thành ngữ quen thuộc, là nơi sinh ra và lớn lên của mỗi người, nơi gắn liền với những kỷ niệm tuổi thơ, những mối quan hệ thân thuộc. Đó là nơi có gia đình, bạn bè, những con người luôn yêu thương và che chở cho ta. - “ <i>Êm dịu</i> ” sự bình yên, ấm áp về mặt tinh thần. Ở đó ta tìm được cảm giác thoải mái, thư thái khi ta được trở về nơi mình thuộc về, được là chính mình. => Câu hỏi tu từ chính là lời khẳng định: quê hương luôn là nơi có vị trí đặc biệt trong trái tim mỗi người. Đó là nơi ta tìm về khi mệt mỏi, là nơi ta cảm thấy an toàn và hạnh phúc nhất.	0.5
		2. Bàn luận vấn đề HS trả lời nhiều cách, phải có hệ thống luận điểm rõ ràng với các lí lẽ và bằng chứng. Gợi ý: - <i>Vì sao không có mảnh đất nào êm dịu bằng quê cha đất tổ?”</i> + Lưu giữ ký ức tuổi thơ: Những kỷ niệm đẹp đẽ, những con người thân quen. + Là cội nguồn văn hóa: Phong tục tập quán, truyền thống gia đình. + Mang lại cảm giác an toàn, bình yên: Nơi ta được là chính mình... - Dẫn chứng + Các câu ca dao, tục ngữ về quê hương. + Những câu chuyện cảm động về tình yêu quê hương. - Phê phán: Vẫn có những hành động thể hiện sự thiếu tôn trọng và gây hại đến quê hương: phá hủy di sản văn hóa; phát tán thông tin sai lệch và tuyên truyền những điều không đúng, tiêu cực về quê hương..	4.0
		3. Mở rộng bàn bạc Đưa ra các ý kiến trái chiều hoặc ý kiến trái chiều và lập luận bác bỏ: Có những người cho rằng, cuộc sống hiện đại khiến con người ít gắn bó với quê hương hơn.	1.0
	4. Bài học nhận thức và hành động - Nhận thức vai trò của quê hương đối với đời sống tâm hồn và ý thức trách nhiệm đối với quê hương - Làm thế nào để giữ gìn và phát triển quê hương.	0.5	

		+ Nuôi dưỡng tình yêu đối với quê hương + Giữ gìn bản sắc văn hóa của địa phương và dân tộc + Tăng cường tình đoàn kết, tương trợ giữa các thành viên trong cộng đồng	
		<i>Chính tả, dùng từ, đặt câu</i> Đảm bảo quy tắc chính tả, dùng từ, đặt câu	0.5
		<i>Sáng tạo</i> Có cách diễn đạt sáng tạo, thể hiện suy nghĩ sâu sắc, mới mẻ về vấn đề nghị luận.	0.5
LÀM VĂN	2	Nghị luận văn học	12.0
		<i>Đảm bảo yêu cầu về cấu trúc bài văn:</i> Mở bài giới thiệu được vấn đề, thân bài triển khai được vấn đề, kết bài khẳng định vấn đề với những bài học nhận thức của bản thân.	1.5
		<i>Xác định và triển khai vấn đề nghị luận:</i> Vận dụng tốt các thao tác lập luận; kết hợp chặt chẽ giữa lí lẽ và dẫn chứng để triển khai các nội dung, một số gợi ý sau	9.0
		1. Giải thích - “ <i>Khi ta đọc hoặc quan sát một tác phẩm văn học nghệ thuật</i> ”: Quá trình tiếp nhận văn học, sự tiếp cận, nhìn nhận, đánh giá của người đọc. - “ <i>Nào, anh ta là con người thế nào đây nhỉ?</i> ”: Sự tò mò về con người của nhà văn/ nhà thơ với quan niệm thẩm mỹ, nhân sinh quan thể hiện qua tác phẩm của mình - “ <i>Anh ta có gì khác với tất cả những người mà tôi đã biết</i> ”: Cái riêng biệt, giọng điệu riêng, phong cách riêng của nhà văn/ nhà thơ thể hiện qua tác phẩm - “ <i>Anh ta có thể nói cho tôi thêm một điều gì mới mẻ về việc cần phải nhìn cuộc sống của chúng ta như thế nào?</i> ”: Phát hiện, tìm tòi mới mẻ, độc đáo của người sáng tác => Hàng loạt câu hỏi tu từ trong nhận định của L. Tônxtôi nhằm nhấn mạnh vai trò của dấu ấn cá nhân (phong cách sáng tác) của người cầm bút, đồng thời đặt ra yêu cầu người sáng tác cần tạo ra phong cách sáng tác và giọng điệu riêng, cần có những tìm tòi, mới mẻ trong quá trình sáng tạo nghệ thuật	7.0
		2. Bàn luận 2.1. Đặc trưng - Phong cách nhà văn là sự ổn định, nhất quán, nó phản ánh chiều sâu và sự phong phú của tâm hồn, vốn sống, biệt tài... của nhà văn. - Phong cách sáng tác thể hiện cách nhìn, cách cảm, màu sắc khác nhau và độc đáo về sự vật, hiện tượng của nhà văn trước cuộc đời với những nét riêng, có giá trị thẩm mỹ, làm cho người đọc nhận ra sự khác biệt với tác phẩm của các nhà văn khác.	

- Phong cách nghệ thuật biểu hiện rất phong phú, đa dạng, Điều này tùy thuộc vào tài năng, sở trường của mỗi nhà văn. Phong cách sáng tác có thể biểu hiện ở việc chọn đề tài, thể loại, sự vận dụng ngôn ngữ...

=> Người nghệ sĩ phải nói được với người đọc cái mới, cái riêng biệt, độc đáo trong mỗi một tác phẩm của mình. *Chân quê* (Nguyễn Bính) và *Hồi hương ngẫu thư kỳ* (Hạ Tri Chương) là hai tác phẩm như vậy

2.2. Chứng minh (làm rõ nhận định qua việc trải nghiệm hai tác phẩm)

2.2.1. *Mỗi tác phẩm thể hiện được quan niệm, cái nhìn của nhà văn, nhà thơ trước cuộc đời, cái nhìn đó cũng đồng thời cho chúng ta thấy được “con người” nhà thơ, nhà văn qua tình cảm, cảm xúc của họ trước đề tài họ viết*

+ Về đề tài, cùng viết về đề tài quê hương, tuy nhiên, Nguyễn Bính, trong tác phẩm *chân quê*, nhân vật trữ tình muốn níu giữ vẻ đẹp chân quê, giá trị văn hoá. Cũng là lời nhắn nhủ chúng ta cần giữ gìn nét đẹp đơn sơ mộc mạc, bình dị, mang tính truyền thống của con người Việt Nam. Đó chính là con người “anh ta”, một Nguyễn Bính giản dị, yêu mến quê hương, đất nước, gìn giữ bản sắc văn hoá, hồn quê của dân tộc trước hoàn cảnh xã hội nhiều biến đổi, ảnh hưởng mạnh mẽ (*từ phong trào Tây hoá trong xã hội*)

+ Nếu *chân quê* là sự “níu giữ” vì sự thay đổi không chỉ là ở dự cảm, mà còn thể hiện ở lối sống, nét tính cách của con người thì *Hồi hương ngẫu thư kỳ* lấy cảm hứng sự trở về quê hương sau nhiều năm xa cách, tác giả thể hiện sự ngỡ ngàng (tâm thế của con người bị động, bất ngờ) trước sự thay đổi, cảm thấy lẻ loi khi làm khách trên chính quê hương mình, đồng thời qua đó thể hiện tình yêu quê hương đậm thắm thiết tha của con người sống xa quê lâu ngày.

2.2.2. *Sự khác biệt về nguồn cảm hứng khi viết chung về đề tài, thể hiện được cách nhìn, cách cảm của, màu sắc khác nhau, nét riêng biệt của cả hai tác giả. Sự khác biệt đó góp phần tạo nên phong cách của mỗi nhà thơ*

- *Chân quê*: Với phong cách lãng mạn, chủ thể trữ tình trực tiếp “anh-em”, nhân vật trữ tình đã mạnh dạn, trực tiếp bộc lộ tình cảm, cảm xúc và mong muốn, *van nài* sự trân trọng gìn giữ điều giản dị mang bản sắc dân tộc.

- *Chân quê* sử dụng ngôn ngữ giản dị, giọng tâm tình, với nhiều biện pháp nghệ thuật như câu hỏi tu từ, so sánh, điệp từ... như lời dặn dò thiết tha, nửa như trách móc, ngậm ngùi

- *Hồi hương ngẫu thư* viết bằng phong cách cổ điển, thể thơ thất ngôn tứ tuyệt với chủ thể trữ tình ẩn, kín đáo thể hiện tình cảm, cảm xúc của mình qua khoảng thời gian xa cách, qua sự thay đổi và cảm giác cô đơn trên chính quê hương mình, đó vừa là sự xót xa, vừa là sự nuối tiếc với giọng điệu pha chút hóm hỉnh.

- Cùng với chủ thể trữ tình, bài thơ sử dụng nhãn tự *khách* rất đặc sắc, càng góp phần hiện rõ một cá thể lẻ loi, bơ vơ trên chính mảnh đất quê hương mình

- *Hồi hương ngẫu thư kỳ*, ngôn ngữ có phần tao nhã hơn, giọng điệu pha chút hóm hỉnh, nghệ thuật đối (*trẻ/già...*) giúp thể hiện sự chua xót khi nhận ra cảnh ngộ của

	<p>mình, sự chèn nhau giữa các sau nhiều năm xa cách</p> <p>=> Ngôn ngữ, hình ảnh thơ, nghệ thuật, giọng điệu riêng với hai phong cách hoàn toàn khác biệt, chính là những dấu ấn riêng của mỗi một tác giả để lại trong tác phẩm của mình</p> <p>2.2.3. <i>Có lẽ cái mới mẻ mà mỗi một nhà thơ ở các thời đại khác nhau, lãnh thổ khác nhau muốn gửi gắm tới người đọc chính là thông điệp mà tác phẩm muốn gửi gắm tới chúng ta, cũng là nhân sinh quan của tác giả trước cuộc đời</i></p> <p>+ <i>Chân quê</i> thể hiện một ước muốn, khát khao mãnh liệt sự gìn giữ các giá trị văn hoá, đồng thời không chỉ muốn nhắn nhủ điều đó tới người con gái mình yêu mà còn là tiếng nói nhắn nhủ chung cho nhiều thế hệ sau này (<i>Van em em hãy giữ yên quê mùa/ Hoa chanh nở giữa ... chân quê</i>)</p> <p>+ <i>Hồi hương ngẫu thư</i> kỳ tự thực tế hồi hương sau nhiều năm xa cách, là sự giữ gìn những nét đẹp văn hoá của quê hương (<i>giọng quê vẫn thế</i>) nhưng cũng thể hiện một thế giới quan nhận mọi sự đều không phải bất biến, luôn luôn có sự thay đổi kế thừa giữa các thế hệ. Thâu hiểu được điều này, mọi thứ trở nên nhẹ nhàng dễ chấp nhận hơn giữa cuộc đời, đó có lẽ là tiếng nói “thêm” mà tác giả muốn nhắn gửi tới người đọc.</p> <p>Đánh giá chung: Hai tác phẩm:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Giúp thấy được vẻ đẹp, nét riêng độc đáo và giá trị / vị trí của mỗi tác phẩm/ nhà thơ - Thấy được phong cách sáng tác của mỗi một thời đại, một dân tộc... - Góp phần làm rõ nhận định của L. Tônxtôi. 	
	<p>3. Mở rộng bàn bạc</p> <ul style="list-style-type: none"> - Quá trình sáng tạo: Người cầm bút cần bộc lộ được quan điểm, cái nhìn và còn người của mình thông qua tác phẩm, cần tạo ra phong cách riêng và khám phá được những điều mới mẻ, độc đáo... - Quá trình tiếp nhận: Tiếp cận các tác phẩm trong sự đa dạng về phong cách, nhận ra được con người, cảm xúc của người viết, trân quý những điều mới mẻ họ gửi gắm... 	
	<p>Kết bài:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Khẳng định giá trị chung và nét độc đáo ở mỗi tác phẩm - Giá trị của nhận định 	2.0
	<p>Chính tả, dùng từ, đặt câu Đảm bảo quy tắc chính tả, dùng từ, đặt câu</p>	0.5
	<p>Sáng tạo Có cách diễn đạt sáng tạo, thể hiện suy nghĩ sâu sắc, mới mẻ về vấn đề nghị luận.</p>	1.0